

maisnakitngab/maisnatanghapu

布農語的根源

ブヌン語の「根源」

“Root” in the Bunun Language

文 | Taupas · Tansikian 劉彼得 (新北市淡水區淡農教會牧師)

Pali-uni mas maisnakitngab /
maisnatanghapu, napintau-un
mabukbuk mapavaaz madailaz.

A. maisna-tu isbabazbaz hai, (1) maisnasia, maisnasia sa-ia
aikusnadaan vali minsuma. (2) maisna-isa, maisna-isa
sain tu tani. (3) maisnadiip, maisnadiipin sa-ia
macinhasmav masipul patasan.

B. kitngab, (1) kitngab nai taknang mavulvul. (2)
kitngangab, kitngangabin nai laupauku sia humacia.

C. tanghapu, (1) mazima Bunun ka-asang sia mal-aisku
tanghapu danumcia. (2) matuculaz a lukis tu tanghapu a.

Pali-uni mas Bunun maisnakitngab aikusnadaan tu
sintatahu; Bunun dau hai, maisna ma-azuazu taki minsuma,
mais in-mantukun miliskin hai, maszang aizaas matukaa tu
isbabazbaz, aupa mais palisisiduh hai, man tataki; Taki-vatan,
Taki-tudu, Taki-ba'ka, Takbanuaz, kaupis Bubukun ukanas
tanangaus mas taki-. Mais tais-an na-ia hai, ana maszang a
Bubukun mas masinauba, aupa minsalahitin mantataki.

關於布農語的「起源/根源」，
可分以下3部分來闡述。

- A. 從…，(1) 從…來，如：他從日出
之地出來。(2) 這個種子是從那裡
來的。(3) 從那時，如：從那時他
開始勤奮讀書。
- B. 開始，如：(1) 昨天他們開始到田
裡除草。(2) 他們現在開始工作。
- C. 水源/樹木的主幹，如：(1) 布農族
祖先喜歡在水源附近起造部落。
(2) 這株樹的主幹枯了。

有關布農族的起源傳說，有一說
是起自糞蟲所推的糞團，此說似有點
道理，因為布農族五大群（源自古代
五兄弟）之稱謂，即Taki-vatan、Taki-
tudu、Taki-ba'ka、Takbanuaz、
Bubukun，皆以taki-為前綴（taki有兩種
語意：起自；大便），只有Bubukun
無此前綴，以此推論，失去前綴taki的

Aip-aipincin, Bununsiduh hai, lisdamu mas Ie-su kilistu tu sinlatuza, tahuas Sisiu tu, Bunun nastucin tu aikusnadaan hai, sia mas is-Tamakamisama singka-uni tu bunun, mais na dalah sa-ia sizas punu, ka-uni mas tasa tu bunun tupaun tu Azam, iupun mas Tamakamisama tu isang at, min-uni mas dangias itu Tamakamisama isang tu bunun.

Pali-uni mas maisnatanghapu hai, (1) lukis tu tanghapu, mahulpih a lukis tu tanghapu an. (2) danum tu tanhapu, is-acikis sia danum tu tanghapu a damum. Habas Bunun habasan hai, mazima dau ka-asang sia mandustaz danum tanghapu, aupa maisnatanghapu tu danum hai, nii tu ma-aipi ishaliv.

Aiza istatahu tu, aiza tu tasa asang, makas-ang dau a lavian tu, mavia tauzu tu is-acikisas danum, dungzavin a tastu asang bunun silah-silah, aupa uka danum namahtu ispit-ia. Lavian hai maskalun mas maindudauz mincivi mas tanghapu danum, amus aiza ivut daing lahnut mas aul, uka danum mutaul, pahkai asang hai, is-ukas na iskusia tu danum. Kananu dau bunun maludah ma-avun mas ivut mapudaan hai, nii tu sa-upancia. Tailciunin hai, aiza tas-a kakalang daing, maku-uni isaicia manushit tu hahalcis, makustub mas ivutcia hai, tudipin a danum pansuhnuhan muvausah, mutaul kusia asangcia, tudii tastu asang tu bunun hai, matunaskal amin mas kakalancia. Sain tu sintatahu hai, sintupa tu asa tu makadim mas tanghapu danum.

Bubukun可能是小弟弟，因為唸到最後，就厭於唸taki。

晚近（約70年前）布農族同胞接受基督教信仰，聖經告知；人類的起源乃來自上帝的創造，上帝用地上的塵土造人亞當，上帝從人的鼻孔吹氣，於是成了有靈的活人。

談到maisnatanghapu一詞，意為（1）樹木的主幹，如：這樹的主幹很粗。（2）水源，如：水源的水減少了。古代布農族喜於近水處起造部落，蓋因水源處之水不易枯竭。

關於水源的傳說。傳說中有一部落，頭目起疑水管（竹管）的水減少，導致整個部落因為將要沒水煮飯而起鬪。頭目於是派年輕人，上到水源處查水，卻看到一條大蛇堵住水源，無水流出，導致村落無水可用。村人無論用何物打蛇，大蛇卻一動也不動。3天後，有一隻大螃蟹，以其利剪，將蛇腰斬斷，霎時怒水衝流而下，也流向了村落，其後整個村落相當感謝那隻大螃蟹。該傳說之意涵，乃在教導後人應當珍惜水源。◆